

Dosarul nr. 2r-202/23
2-22151346-01-2r-15052023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (C. Troianovschi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, A. Bostan, G. Dașchevici)

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de către avocatul Timuș Silvia în interesele lui Boțan Igor,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva lui Boțan Igor cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către avocatul Timuș Silvia în interesele lui Boțan Igor din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel,

c o n s t a t ă :

La 18 octombrie 2022, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Boțan Igor, solicitând încasarea datoriei în sumă de 179 169,14 de lei și a cheltuielilor privind achitarea taxei de stat în sumă de 5 375,07 de lei.

Prin hotărârea din 08 decembrie 2022 a Judecătoria Orhei, sediul Central, cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA, a fost admisă.

S-a încasat din contul lui Boțan Igor în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA datoria în baza contractului de credit nr.S200025/766 din 17.01.2020, ce constă din restanța la credit în mărime de 80 491,02 de lei, dobânda în mărime de 26 940,78 de lei, penalitatea în mărime de 41 193,90 de lei, comision în mărime de 15 861,36 de lei și datoria în baza contractului de credit nr.S200026/766 din 17.01.2020, ce constă din restanța la credit în mărime de 8 596,05 de lei, dobânda în mărime de 6 086,03 de lei, în sumă totală de 179 169,14 de lei, precum și cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 5 375,07 de lei.

La 04 ianuarie 2023, avocatul Timuș Silvia în interesele lui Boțan Igor, a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel împotriva hotărârii din 08 decembrie

2022 a Judecătorei Orhei, sediul Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea apelantului Boțan Igor privind scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Timuș Silvia, în interesele lui Boțan Igor, împotriva hotărârii din 08 decembrie 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Central, fiind acordat apelantului Boțan Igor un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 4 031 de lei și cererii de apel motivate, în limba de stat, dactilografiată și într-un număr egal cu participanții la proces și o copie pentru instanță, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii.

Prin încheierea din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de avocatul Timuș Silvia în interesele apelantului Boțan Igor, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 27 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal avocatul Timuș Silvia în interesele apelantului Boțan Igor a depus recurs împotriva încheierii din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate, admiterea cererii de scutire parțială de la plata taxei de stat și punerea pe rol a apelului declarat (f.d. 86-87).

În motivarea recursului a indicat că, potrivit încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2023, s-a dispus respingerea cererii apelantului Boțan Igor privind scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului. În opinia recurentului instanța de apel urma să emită două încheieri, una de privind scutire de la plata taxei de stat care urmează să fie atacată cu recurs în termen de 15 zile, iar a doua încheiere urma să fie emisă referitor la depunerea apelului motivat, care nu se nu este susceptibilă de atac.

La caz, instanța de apel a emis o singură încheiere prin care a dispus respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat a apelantului și acordarea unui termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 4031 de lei și cererii de apel motivate, fapt prin care i-a fost îngădit dreptul la un proces echitabil de contestare a actului judecătoresc.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs constată că potrivit materialelor cauzei copia încheierii din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa reprezentantului recurentului, avocatului Timuș Silvia la 28 aprilie 2023 (f.d. 83 verso). Astfel, recursul declarat la 27 martie 2023, este în termen.

La 15 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 91). Însă până în prezent intimatul nu și-a valorificat acest drept.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În context, art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, stipulează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Conform art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Art. 110 din Codul de procedură civilă, statuează că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură or să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Din interpretarea prevederilor legale enunțate, este de înțeles că apelanților li se acordă un termen pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel, iar în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor menționate în încheiere, survine sancțiunea pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, la caz, restituirea cererii de apel.

La caz, Completul consideră concluzia instanței de apel privind restituirea apelului declarat de avocatul Timuș Silvia în interesele lui Boțan Igor, ca fiind întemeiată.

Or, după cum denotă actele cauzei, la 04 ianuarie 2023, avocatul Timuș Silvia în interesele lui Boțan Igor, a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel împotriva hotărârii din 08 decembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea apelantului Boțan Igor privind scutirea de la plata taxei de stat. În viziunea Completului de judecată al Curții Supreme de Justiție încheierea din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost adoptată în strictă conformitate cu legea, fiind foarte bine motivat de ce s-a ajuns la concluzia că cererea de la scutirea parțială de la achitarea taxei de stat nu a fost justificată prin probe anexate.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Timuș Silvia, în interesele apelantului Boțan Igor, împotriva hotărârii din 08 decembrie 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Central, fiind acordat apelantului Boțan Igor un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 4 031 de lei și cererii de apel motivate, în limba de stat, dactilografiată și într-un număr egal cu participanții la proces și o copie pentru instanță, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, copia încheierii menționate a fost comunicată reprezentantului apelantului/recurentului, avocatului Silvia Timuș, prin intermediul poștei electronice (f.d. 79 verso), la 10 martie 2023.

Iar, prin încheierea din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de avocatul Timuș Silvia în interesele lui Boțan Igor, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 80-82).

Instanța de apel și-a fundamentat soluția în baza prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, concluzionând că deși încheierea din 28 februarie 2023 a fost comunicată reprezentantului apelantului, avocatului Silvia Timuș la 10 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, la adresa indicată de către aceasta în cererea de apel nemotivată, acesta nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată și dovada plății taxei de stat, în termenul acordat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel întemeiat a restituit cerere de apel depusă de reprezentantul apelantului, avocatului Silvia Timuș, pe motiv că nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel în termenul limită stabilit prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2023. Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

După cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn vs. Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), Boțan Igor fiind reprezentat de avocatul Timuș Silvia avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale. Apelantul avea obligația și a dispus de suficient timp pentru a întreprinde toate măsurile în vederea executării indicațiilor stabilite în încheierea instanței de apel, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Instanța de recurs nu poate reține ca fiind întemeiate argumentele avocatului Silvia Timuș, or, aceste alegații nu sunt plauzibile pentru a nu depune diligența necesară pentru îndeplinirea tuturor măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță în termenul imperativ prevăzut de lege.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate. Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Completul de judecată accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Timuș Silvia în interesele lui Boțan Igor și de a menține încheierea din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către avocatul Timuș Silvia în interesele lui Boțan Igor.

Se menține încheierea din 23 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva lui Boțan Igor cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc